

Bewijs in verzekeringsgeschillen

Stibbe

17 oktober 2019

Overzicht

- Bewijs in een verzekeringscontext, met inbegrip van rechtspraak vanaf 1 januari 2017
- Landverzekeringsrecht
- Verzekeringwet 2014, (nog?) geen Wetboek Verzekeringen
- 3 aspecten in het bijzonder:
  1. Bewijs van de verzekeringsovereenkomst
  2. Bewijs van het schadegeval
  3. Bewijs dat het schadegeval binnen de dekking valt

1. Bewijs van de verzekeringsovereenkomst

■ **Art. 64 Verzekeringwet 2014:**

- Bewijs verzekeringsovereenkomst door **een geschrift**
  - Onder voorbehoud van bekentenis en eed
    - cf. buitengerechtelijke bekentenis (kwijschriften, opmaken
bijvoegsels,...)
  - Getuigen en vermoedens enkel als begin van bewijs door geschrift
- Bewijskracht onderworpen aan aantal verplichte vermeldingen (art. 64, §2)
- Ratio

1. Bewijs van de verzekeringsovereenkomst

- Afwijking van gemene recht:
  - Ook geschrift vereist als waarde < 3.500 euro (↔ art. 8.9 nieuw BW)
  - Ook van toepassing tussen ondernemingen
  - Dwingend recht (art. 64 *jo.* art. 56) ->afwijkende overeenkomsten niet mogelijk
- **Ook voor wijzigingen van de overeenkomst**
  - Ook voor bijvoegsel in beginsel dus geschrift vereist
    - Betaling premie als buitengerechtigke bekenenis?
    - Divergente RS m.b.t. feit of betaling van premie kan gelden als bewijs van akkoord verzekerde met de wijziging (evenwel: Cass. 30 mei 2003)

1. Bewijs van de verzekeringsovereenkomst

- # voorstellen Commissie voor Verzekeringen in verleden om rechtsonzekerheid op te lossen:

betaling premie = akkoord met wijzigingen, maar aantal extra verplichtingen

(elektronische archivering, bedenktijd,...)

■ **Algemene en bijzondere voorwaarden?**

- Ook voor beide in principe geschrift vereist
  - Vaak bijzondere voorwaarden die verwijzen naar algemene voorwaarden
  - Cass. 15 februari 2019: loutere verwijzing schending informatieverplichting (art. 4 WMPC)

1. Bewijs van de verzekeringsovereenkomst

- Kennisname- en aanvaardingsbeding

art. VI.83, 21° WER: *“de bewijsmiddelen waarop de consument een beroep kan doen op ongeoorloofde wijze te beperken of hem een bewijslast op te leggen die normaliter op een andere partij bij de overeenkomst rust”*

→bewijsbeding?

→B2B?

1. Bewijs van de verzekeringsovereenkomst

- Vereiste van een geschrift geldt **enkel tussen partijen**
  - Derden
    - Vrije bewijslevering
    - Begunstigden en verzekerden die niet verzekeringnemer zijn
      - m.u.v. begunstigde in levensverzekering (art. 169, §1)

2. Bewijs van het schadegeval

- Geen bijzondere regels in Verzekeringwet 2014
- Aanvoeringslast voor verzekerde m.b.t. het bestaan én de omvang van de schade (art. 8.4, eerste lid nieuw BW)
  - Bv. objectieve aansprakelijkheid
- Omwille aard sommige verzekeringen soms minder strenge eisen
  - Diefstalverzekering
    - Bv. Luik 13 november 2017: *“verzekerde moet worden geloofd voor zover zijn verklaring waarschijnlijk voorkomt en geen enkel element voorligt dat van aard is hieraan te doen twifelen”*
    - ⇔ Antwerpen 29 maart 2017: *“Laattijdige aangifte van het schadegeval en het mysterieus verlies van diamanten (o.a. zonder intern onderzoek) leiden er toe dat verzekerde niet voldoet aan zijn bewijslast”*

2. Bewijs van het schadegeval

- Momenteel in rechtspraak al minder strenge eisen, ook in art. 8.6 nieuw BW:

*“Onverminderd de verplichting tot medewerking van alle partijen aan de bewijsvoering, kan hij die de bewijslast draagt van een negatief feit, genoeg nemen met het aantonen van de waarschijnlijkheid van dat feit. Hetzelfde geldt voor positieve feiten waarvan het **vanwege de aard zelf van het te bewijzen feit** niet mogelijk of niet redelijk is om een zeker bewijs te verlangen.”*

→ Memorie van Toelichting nieuw BW

→ “overwegende waarschijnlijkheid”

3. Bewijs dat schadegeval binnen dekking valt

- Geen bijzondere regels in Verzekeringwet 2014

- 2 uitzonderingen:

- Uitsluiting van oorlogrisico's (art. 63, tweede lid)
- Zelfmoord bij levensverzekeringen (art. 164, §1)

- Gemene recht:

- Van art. 1315 BW naar art. 8.4 nieuw BW:

*“**Hij die meent een ander in rechte te kunnen aanspreken**, moet de rechtshandelingen of feiten bewijzen die daaraan ten grondslag liggen.*

***Hij die beweert bevrijd te zijn**, moet de rechtshandelingen of feiten bewijzen die zijn bewering ondersteunen.”*

3. Bewijs dat schadegeval binnen dekking valt

- Bewijslast bij positieve dekkingsomschrijvingen
  - Verzekerde moet bewijzen dat het schadegeval binnen de verzekeringsdekking valt (art. 8.4, eerste lid nieuw BW)
- Bewijslast bij negatieve dekkingsomschrijvingen (“uitsluitingen”)
  - Verzekerde of verzekeraar? Art. 8.4, eerste lid of tweede lid?
    - Discussie in RL
    - Bergen 9 februari 2017: “*verzekerde moet aantonen dat het ingetreden risico in de overeenkomst was opgenomen en er niet door werd uitgesloten*”
    - Oplossing?
      - cf. ontwerp Wetboek Verzekeringen

3. Bewijs dat schadegeval binnen dekking valt

- Bijzondere gevallen: verval en opzet
  - Verval: bewijslast bij verzekeraar (art. 8.4, tweede lid nieuw BW)
    - Schending contractuele verplichting en causaal verband
      - o.a. niet-naleven preventieverplichtingen
      - bv. Luik 20 februari 2017 (antidiefstalsysteem voor een voertuig)
    - Geen contractuele afwijking mogelijk (Cass. 13 september 2010)
  - ➔ opmerking: RS brengt veel “uitsluitingen” binnen toepassingsgebied verval
    - in voordeel verzekerden
  - Opzet: bewijslast bij verzekeraar (art. 8.4, tweede lid nieuw BW)
    - Cass. 7 juni 2001 en 18 januari 2002

3. Bewijs dat schadegeval binnen dekking valt

- Toepassing: Cass. 14 september 2017
  - Feiten
    - 4 agenten / familiale verzekeraar familie dhr. A.
    - Morele en materiële schade
  - Vordering op basis art. 1386bis BW (schade door persoon die leidt aan geestestoornis die controle over zijn daden tenietdoet/ernstig aantast)
    - ⇔familiale verzekeraar: “opzet” dus geen dekking
    - ➔vraag naar de bewijslast m.b.t. (on)toerekeningsvatbaarheid, meer bepaald of dhr. A. controle had over zijn daden

3. Bewijs dat schadegeval binnen dekking valt

- Eerste rechter: bewijslast bij verzekeraar
  - op basis van opzet: vrijwillig en bewust + intentie om te schaden
- Graad van beroep: bewijslast bij verzekerde
  - bewijzen dat toepassingsvoorwaarden art. 1386 BW vervuld zijn
- Hof van Cassatie: bewijslast bij verzekerde
  - art. 1315, eerste lid BW (art. 8.4, eerste lid nieuw BW)
  - *“in eerste plaats bewijzen dat verzekerde op het ogenblik van de feiten niet in staat was zijn daden te controleren”*

Besluit

- Nieuw bewijsrecht, nieuwe dynamiek verzekeringsgeschillen?
  - Art. 64 Verzekeringwet 2014
  - Principes qua bewijs schadegeval en bewijs dekking blijven onveranderd
    - Art. 8.4 nieuw BW i.p.v. art. 1315 BW
    - Verzekerde blijft als eerste aan zet
    - Discussie qua bewijslast bij uitsluitingen, maar veel “uitsluitingen” worden sowieso geherkwalificeerd als vervalbedingen
    - Verzekeraar kan invloed uitoefenen op bewijslastverdeling via formulering verzekeringsovereenkomst

Vragen?

Glenn Heirman
Associate
T +32 2 533 52 31
M +32 471 84 02 31
glenn.heirman@stibbe.com

Thank
you

Stibbe

Stibbe.com